

MỘT SỐ GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG CÔNG TÁC GIÁO DỤC CHỦ NGHĨA YÊU NƯỚC THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH CHO SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC HỒNG ĐỨC HIỆN NAY

Lê Thị Hòa¹

TÓM TẮT

Bài viết làm rõ thực trạng nhận thức của sinh viên Trường Đại học Hồng Đức về chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh cũng như công tác giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên Trường Đại học Hồng Đức trong giai đoạn hiện nay và đề xuất một số giải pháp tăng cường công tác giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên. Qua đó cho thấy, công tác giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên trong nhà trường là rất quan trọng, cần thiết nhằm đáp ứng sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc hiện nay.

Từ khóa: Giáo dục, chủ nghĩa yêu nước, Hồ Chí Minh, sinh viên.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Sinh thời, Hồ Chí Minh luôn quan tâm đến công tác giáo dục chủ nghĩa yêu nước cho thế hệ trẻ, trong đó có sinh viên. Hiện nay, bồi dưỡng tinh thần yêu nước, lòng tự hào dân tộc, đạo đức, lối sống cho sinh viên Trường Đại học Hồng Đức luôn được Nhà trường coi là một trong những nhiệm vụ trọng tâm góp phần nâng cao chất lượng giáo dục đào tạo của Nhà trường. Trong thời gian qua, công tác giáo dục đạo đức, lối sống, định hướng giá trị cho sinh viên không ngừng được tăng cường và đổi mới. Việc giáo dục tư tưởng Hồ Chí Minh nói chung và giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh nói riêng cho sinh viên đã được Trường Đại học Hồng Đức triển khai thành các chương trình hành động cụ thể như: Tổ chức cho sinh viên tham gia các cuộc thi tìm hiểu về “tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”; lồng ghép nội dung giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh trong việc giảng dạy các môn Lý luận chính trị; thông qua việc học tuần công dân đầu khóa, phong trào sinh viên tình nguyện vì cuộc sống cộng đồng. Các chương trình này đã có sức lan tỏa rộng lớn và thu hút được đông đảo sinh viên tham gia. Qua đó đã góp phần nâng cao nhận thức, hành động của sinh viên trong cuộc sống. Đa số sinh viên đã tranh thủ được các điều kiện thuận lợi, không ngừng trau dồi tu dưỡng đạo đức cách mạng, giữ vững lập trường chính trị, giữ vững mục tiêu độc lập dân tộc gắn liền chủ nghĩa xã hội, luôn nỗ lực học tập, rèn luyện bản thân, có ý thức tích cực tham gia các hoạt động chính trị - xã hội. Tuy nhiên, bên cạnh đó vẫn còn một bộ phận sinh viên nhà trường thiếu tinh thần tích cực trong học tập và rèn luyện đạo đức, thiếu trách nhiệm đối với cội nguồn, truyền thống dân tộc, lối sống thực dụng, ít quan tâm đến lợi ích chung và lệch lạc về con đường đi lên chủ nghĩa xã

¹ Khoa Lý luận Chính trị - Luật, Trường Đại học Hồng Đức; Email: lethihoaa@hdu.edu.vn

hội của đất nước. Những hiện tượng này tuy chưa phổ biến trong sinh viên Trường Đại học Hồng Đức, song nó gây ra sự nhận thức sai lệch về con đường, mục tiêu cách mạng mà Hồ Chí Minh đã lựa chọn. Thực trạng này đòi hỏi phải tăng cường giáo dục chủ nghĩa yêu nước cho sinh viên, góp phần giáo dục sinh viên lòng yêu nước, có ý thức tổ chức kỷ luật, có bản lĩnh, kiên định con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam, tích cực tham gia vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Với mục tiêu nghiên cứu đã đề ra, tác giả đã thực hiện các phương pháp nghiên cứu lý thuyết, điều tra, khảo sát xã hội học dưới dạng bảng hỏi. Kết quả khảo sát 500 phiếu đối với sinh viên Trường Đại học Hồng Đức ở các khoa đào tạo khác nhau để xác lập cơ sở cho tác giả làm rõ tình hình nhận thức của sinh viên về chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh và thực trạng công tác giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên Trường Đại học Hồng Đức hiện nay.

3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

3.1. Khái quát nội dung cơ bản của tư tưởng Hồ Chí Minh về chủ nghĩa yêu nước

Tư tưởng Hồ Chí Minh về chủ nghĩa yêu nước bắt nguồn từ lòng yêu nước, tinh thần cần cù lao động, anh dũng chiến đấu trong dựng nước và giữ nước, truyền thống đoàn kết, sống có tình, có nghĩa, nhân ái Việt Nam, trong đó chủ nghĩa yêu nước truyền thống là dòng chủ lưu. Mang trong mình truyền thống nồng nàn yêu nước cùng với quyết tâm tìm con đường cứu nước, đặc biệt khi đọc *Sơ thảo những Luận cương của Lênin về vấn đề dân tộc và vấn đề thuộc địa*, Người tìm thấy con đường cứu nước giải phóng dân tộc - con đường cách mạng vô sản. Hồ Chí Minh đã vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin vào thực tiễn cách mạng để xác định con đường cứu nước, giải phóng dân tộc. Chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh là sự kết tinh của chủ nghĩa yêu nước, tinh thần nhân văn của dân tộc và chủ nghĩa Mác - Lênin. Những nội dung về chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh được thể hiện cụ thể như sau:

Thứ nhất, sự khát khao giải phóng dân tộc, kiên định giữ vững độc lập và chủ nghĩa xã hội

Chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh là luôn phấn đấu cho mục tiêu giải phóng dân tộc, mang lại hạnh phúc cho nhân dân. Đó là quá trình đấu tranh lâu dài, sự quyết tâm vì độc lập tự do cho nước nhà. Trong suốt cuộc đời hoạt động cách mạng, Người luôn đặt công việc của đất nước của nhân dân lên trước hết, làm việc không tư lợi cho bản thân. Hồ Chí Minh đã từng khẳng định rằng yêu Tổ quốc, yêu nhân dân phải gắn liền với yêu chủ nghĩa xã hội, mục tiêu của chủ nghĩa xã hội là xây dựng một xã hội bình đẳng, tự do, hạnh phúc. Như vậy, chủ nghĩa yêu nước trong Hồ Chí Minh luôn được thể hiện trong lý tưởng giải phóng dân tộc, giải phóng xã hội và giải phóng con người; lý tưởng xây dựng Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa, ấm no, tự do, hạnh phúc; đó là chủ nghĩa yêu nước chân chính, mang chân lý tuyệt đối.

Thứ hai, chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh luôn gắn chặt yêu nước với thương dân, phấn đấu cho hạnh phúc của nhân dân

Trong suốt cuộc đời hoạt động cách mạng, Hồ Chí Minh luôn tin tưởng và coi trọng sức mạnh từ nơi dân. Đồng thời quán triệt sâu sắc nguyên lý Mác xít: “cách mạng là sự nghiệp của quần chúng” [7; tr.672], Người đã có những nhận định sâu sắc về vai trò, sức mạnh tiềm tàng của quần chúng nhân dân. Theo Người, lòng yêu thương dân gắn liền với lòng tin, dựa vào dân, tính chủ động sáng tạo, tôn trọng nhân dân, sống đấu tranh vì hạnh phúc của nhân dân. Người khái quát: “Trong bầu trời không gì quý bằng nhân dân. Trong thế giới không gì mạnh bằng lực lượng đoàn kết của nhân dân” [5; tr.276].

Theo Hồ Chí Minh, chỉ có chủ nghĩa xã hội là chế độ xã hội đem lại hạnh phúc cho nhân dân. Theo Người, hạnh phúc của nhân dân bao gồm nội dung vật chất và lợi ích tinh thần. Cùng với việc đưa lại lợi ích vật chất cho nhân dân, Người luôn tìm mọi cách đem lại lợi ích tinh thần cho họ. Người thường nói: Nước ta là nước dân chủ, địa vị cao nhất là dân, vì dân là chủ, “chính quyền dân chủ có nghĩa là chính quyền do người dân làm chủ” [4; tr.365]. Hồ Chí Minh chỉ ra rằng “dân chủ là chiếc chìa khóa vạn năng” [4; tr.378] và chỉ có phát huy quyền làm chủ của dân thì dân mới phấn khởi, tin tưởng, đem hết tinh thần và lực lượng của mình đóng góp vào sự nghiệp chung.

Thứ ba, chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh gắn với phong trào thi đua yêu nước

Quan điểm “Thi đua là yêu nước, yêu nước thì phải thi đua” [4; tr.473] của Người đã góp phần khơi dậy, quy tụ mọi người dân Việt Nam tham gia phong trào thi đua yêu nước, làm cho phong trào thi đua trở thành phong trào cách mạng sâu rộng trong nhân dân. Theo đó, mỗi người dân Việt Nam yêu nước đã tự giác gắn bó phận, trách nhiệm của mình đối với sự nghiệp kháng chiến và kiến quốc, không phân biệt sĩ, nông, công, thương, binh, già, trẻ, gái, trai, giàu, nghèo, lớn, nhỏ, lương, giáo..., trên tất cả các mặt trận quân sự, kinh tế, chính trị, văn hóa với tinh thần: “Người người thi đua, ngành ngành thi đua, ta nhất định thắng, địch nhất định thua” [4; tr.476]. Mỗi người Việt Nam yêu nước, ai cũng thi đua tùy theo khả năng, sức lực, công việc của mình làm cho thi đua ái quốc trở nên sôi nổi, ăn sâu, lan rộng khắp mọi mặt và mọi tầng lớp nhân dân.

Thứ tư, chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh gắn liền với tinh thần quốc tế trong sáng

Trong hành trình đấu tranh thực hiện mục tiêu, khát vọng giải phóng dân tộc, Hồ Chí Minh đã có nhiều thời gian hoạt động ở nước ngoài. Trong thời gian đó, Người đã có nhiều cống hiến cho phong trào cách mạng thế giới nhưng cũng nhận được nhiều sự giúp đỡ chí tình, chí nghĩa của các đồng chí, bạn bè và nhân dân lao động các nước trên thế giới. Từ một người yêu nước nồng nàn đến với chủ nghĩa Mác - Lênin, được bồi đắp thêm tình cảm gắn bó sâu sắc với bạn bè, đồng chí nhiều nước trên thế giới, nên chủ nghĩa yêu nước chân chính và chủ nghĩa yêu nước cao cả đã hòa quyện vào trong con người của Hồ Chí Minh.

Tư tưởng Hồ Chí Minh về chủ nghĩa yêu nước không chỉ phát huy vai trò trong cách mạng giải phóng dân tộc, trong quá trình xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, mà còn tiếp tục được phát huy trong thời kỳ đẩy mạnh sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và nó có sức lan tỏa mạnh mẽ trong thanh niên, sinh viên hiện nay.

3.2. Thực trạng công tác giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên Trường Đại học Hồng Đức hiện nay

3.2.1. Thực trạng nhận thức của sinh viên Trường Đại học Hồng Đức về chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh

Thế hệ trẻ Việt Nam nói chung và sinh viên Trường Đại học Hồng Đức nói riêng luôn được thừa hưởng một di sản truyền thống quý giá của cha ông để lại, nhìn chung, họ có lòng yêu nước nồng nàn, luôn phát huy các giá trị truyền thống tốt đẹp của các thế hệ cha anh, khẳng định niềm tin vào mục tiêu, lý tưởng cách mạng, vào con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam. Phần lớn họ có nhận thức đúng về chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh và có bản lĩnh vững vàng, kiên quyết chống lại những biểu hiện sai trái, âm mưu “Diễn biến hòa bình”. Điều này được thể hiện rõ qua số liệu điều tra, có tới 83,6% sinh viên lựa chọn hiểu rất rõ về chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh và có 78,4% sinh viên lựa chọn hiểu chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh trong sinh viên gắn liền với tình yêu quê hương, đất nước. Khi được hỏi: *Theo bạn, có cần thiết phải kiên định, giữ vững mục tiêu độc lập dân tộc, chủ nghĩa xã hội ở nước ta hiện nay?* 99,2% sinh viên lựa chọn rất cần thiết. Khi được hỏi: *Bạn cần phải làm gì khi thấy các thế lực thù địch bôi nhọ Đảng, Nhà nước ta?* 99,4% sinh viên lựa chọn câu trả lời là bảo vệ Đảng, chế độ xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam. Hay khi được hỏi: *Khi thấy các hành động vi phạm đường lối chỉ đạo của Đảng, Nhà nước sinh viên cần phải làm gì?* 98,2% sinh viên lựa chọn cách thức hành động là lên án đấu tranh. Sinh viên cũng rất quan tâm đến các vấn đề chính trị, xã hội, kinh tế, văn hóa của đất nước, có ý chí vươn lên trong học tập, rèn luyện, mong muốn chấn hưng đất nước, sẵn sàng đấu tranh vì lợi ích dân tộc, bảo vệ toàn vẹn chủ quyền quốc gia. Khi được hỏi: *Theo bạn, là sinh viên có cần phải quan tâm đến tình hình kinh tế - chính trị của đất nước không?* 98,6% sinh viên lựa chọn phương án có quan tâm. Như vậy, có thể thấy rằng đa số sinh viên luôn hiểu rõ nội dung chủ nghĩa yêu nước và vai trò chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh. Những nhận thức ban đầu này có ý nghĩa quan trọng trong việc định hướng quá trình phấn đấu và rèn luyện của sinh viên.

Sinh viên Trường Đại học Hồng Đức luôn có ý thức tham gia các phong trào cộng đồng như từ thiện, tình nguyện... nhiều sinh viên không ngại khó khăn, gian khổ sẵn sàng cống hiến sức trẻ quê hương, đất nước. Họ sẵn sàng cùng nhân dân các vùng cao, vùng xa đấu tranh chống cái nghèo nàn, lạc hậu bằng việc tham gia các chương trình “Tình nguyện cộng đồng”. Theo Báo cáo Tổng kết Công tác Đoàn - Hội, phong trào Thanh niên, Sinh viên trong 3 năm 2018 - 2021 của Ban Chấp hành đoàn Trường Đại học Hồng Đức về Chiến dịch tình nguyện hè, hằng năm với hàng nghìn đoàn viên thanh niên tham gia trong toàn tỉnh, các huyện: Ngọc Lặc, Bá Thước, Quan Hóa... Kết quả: Làm gần 3.000 m đường bê tông theo tiêu chuẩn nông thôn mới, góp gần 5.000 ngày công lao động cho các địa phương; tặng hàng trăm xuất quà cho gia đình chính sách, học sinh nghèo vượt khó. Đặc biệt từ tháng 4/2021, hoạt động tình nguyện phòng chống dịch bệnh Covid - 19 đã được Ban Chấp hành Đoàn trường chú trọng thực hiện. Đoàn trường đã tổ chức đội sinh viên tình nguyện đo thân nhiệt,

khai báo y tế cho giảng viên, sinh viên nhà trường tại cổng trường, các khu giảng đường. Đây là hoạt động ý nghĩa, thể hiện tinh thần trách nhiệm của tuổi trẻ Nhà trường, lan tỏa tinh thần đến mỗi đoàn viên sinh viên trong công tác phòng chống dịch Covid-19 [2].

Tuy nhiên, bên cạnh đó vẫn còn một bộ phận sinh viên nhận thức chưa đúng về chủ nghĩa yêu nước, về vai trò chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh (16,4% sinh viên lựa chọn không rõ về chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh và 0,6% sinh viên lựa chọn không cần giữ gìn và phát huy chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh trong giai đoạn hiện nay). Tuy đây không phải là vấn đề báo động trong nhận thức của sinh viên về chủ nghĩa yêu nước, song qua kết quả khảo sát này, chúng ta cần thực hiện những giải pháp phù hợp với thực tiễn của sinh viên giúp họ có cách nghĩ và hành động đúng đắn.

3.2.2. Thực trạng về nội dung giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh

Hiện nay, Đảng ủy, Ban Giám hiệu Trường Đại học Hồng Đức luôn quan tâm tới giáo dục chính trị, tư tưởng, đạo đức cho sinh viên. Theo đó, những nội dung cốt lõi của chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh mà Trường Đại học Hồng Đức triển khai giáo dục sinh viên khá toàn diện, cụ thể:

Giáo dục chủ nghĩa yêu nước cho sinh viên gắn với lý tưởng không có gì quý hơn độc lập tự do: Sinh viên Trường Đại học Hồng Đức được giáo dục truyền thống dựng nước và giữ nước của dân tộc, hệ giá trị của dân tộc Việt Nam: lòng yêu nước, tinh thần đoàn kết, tự lực tự cường, dũng cảm, bất khuất... Giáo dục chủ nghĩa yêu nước là giáo dục đấu tranh anh dũng, bất khuất vì độc lập, tự do của Tổ quốc, nhằm bảo vệ chủ quyền quốc gia và sự toàn vẹn lãnh thổ; giáo dục niềm tự hào về lịch sử, văn hóa, ngôn ngữ, phong tục tập quán và những truyền thống tốt đẹp khác của dân tộc. Nhà trường luôn chú trọng giáo dục sinh viên kiên định mục tiêu độc lập dân tộc, chủ quyền quốc gia. Nhiều Nghị quyết, Chỉ thị được triển khai rộng khắp trong sinh viên như Chỉ thị số 07/CT-BCA-V28 ngày 15/8/2014 của Bộ Công an về đẩy mạnh “*Phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc*”. Từ nội dung giáo dục đó, sinh viên nhận thức sâu sắc và gắn với hành động: yêu thương xóm làng, quê hương, đất nước, gia đình, bạn bè, thầy cô, cộng đồng; sinh viên biết giữ gìn và phát huy truyền thống văn hóa tốt đẹp của gia đình, quê hương, biết đấu tranh bảo vệ nền độc lập dân tộc, toàn vẹn lãnh thổ. Mặc dù trên thực tế nội dung này được triển khai thực hiện trong sinh viên tuy nhiên việc lĩnh hội ở các em còn hạn chế nhất định.

Giáo dục sinh viên nội dung yêu nước gắn liền với thương dân; trung với nước, hiếu với dân: Nhà trường luôn quan tâm giáo dục sinh viên thực hiện tốt đường lối của Đảng, pháp luật của Nhà nước, tổ chức nhiều hoạt động thiết thực để sinh viên nhận thức đúng và đầy đủ trách nhiệm bản thân đối với đất nước. Qua đó, sinh viên trong Nhà trường luôn có ý thức thực hiện tốt mọi đường lối, chủ trương, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước, các nội quy, quy định của Nhà trường, của Đoàn Thanh niên, Hội sinh viên; sinh viên tích cực tham gia các hoạt động tình nguyện như chung sức cộng đồng, hiến máu nhân đạo... Từ đó hình thành ý thức cho sinh viên luôn kiên định giữ vững mục tiêu, lý tưởng của Đảng, trung thành với con đường đi lên xây dựng chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam; sinh viên hành động vì lợi ích tập thể, đảm bảo sự kết hợp hài hòa giữa lợi ích bản thân với lợi ích của xã hội.

Giáo dục nội dung ý thức yêu chủ nghĩa xã hội, vì hạnh phúc nhân dân cho sinh viên: Sự chỉ đạo sát sao của Nhà trường trong công tác học tập và rèn luyện nhằm giáo dục sinh viên có ý thức học hỏi, nâng cao trình độ, nghiên cứu khoa học, yêu lao động, yêu thương con người, phấn đấu xây dựng xã hội xã hội chủ nghĩa giàu mạnh. Từ đó, sinh viên luôn giữ vững bản lĩnh chính trị, không bị dao động trước các thế lực thù địch; đồng thời sinh viên nhận thức được vai trò, trách nhiệm bản thân với tư cách là một trong những động lực quan trọng thúc đẩy xây dựng đất nước ngày một phát triển, giàu mạnh. Tuy nhiên, việc giáo dục nội dung này cho sinh viên trong Nhà trường chủ yếu tập trung ở các thầy cô giảng dạy Lý luận Mác - Lênin, phòng Công tác Học sinh - Sinh viên, Đoàn Thanh niên, Hội sinh viên, cần phải có thêm đông đảo lực lượng tham gia giáo dục, có như vậy việc giáo dục mới đạt hiệu quả như mong muốn.

Giáo dục tinh thần đoàn kết và hăng hái tham gia các phong trào thi đua cho sinh viên: Nhà trường tổ chức nhiều hoạt động cụ thể, thiết thực nhằm phát huy tinh thần đoàn kết trong sinh viên, động viên khích lệ tinh thần tham gia các hoạt động chính trị - xã hội, các hoạt động tập thể của sinh viên. Các hành động cụ thể của Đoàn thanh niên, Hội sinh viên,... ngày càng chứng tỏ sức mạnh to lớn của tuổi trẻ Trường Đại học Hồng Đức, sinh viên luôn nhiệt tình, sôi nổi, hăng hái tham gia các phong trào. Đặc biệt là phong trào tình nguyện trong Nhà trường luôn thu hút đông đảo sinh viên tham gia. Phong trào này mang tính nhân văn sâu sắc, mang đậm bản sắc sinh viên Trường Đại học Hồng Đức với các hình thức hoạt động đa dạng, phong phú. Đây là những hoạt động thực tiễn, quan trọng nhằm phát huy sức mạnh tập thể, khơi dậy trong sinh viên khát khao cống hiến vì lợi ích cộng đồng và xã hội. Hiện nay, Đoàn Thanh niên tổ chức nhiều hoạt động có ý nghĩa thực tiễn song cần chủ động phối hợp hơn nữa với các tổ chức, đoàn thể khác trong Nhà trường để giáo dục chủ nghĩa yêu nước cho sinh viên.

3.2.3. Thực trạng các biện pháp giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên

Trong những năm qua, Nhà trường đã tập trung đẩy mạnh công tác giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên bằng nhiều hình thức phong phú, đa dạng như: Giáo dục chủ nghĩa yêu nước thông qua các môn học tập lý luận chính trị, học tuần công dân đầu khóa,... từ sự nhận thức của bản thân, sinh viên luôn phát huy được sự tự tin, sáng tạo trong việc đưa ra những quan điểm, chính kiến của mình khi nghiên cứu các vấn đề lý luận chính trị; hoặc giáo dục thông qua hình thức học tập Nghị quyết, các cuộc vận động. Chẳng hạn Nhà trường tổ chức cho sinh viên học tập các Chỉ thị, Nghị quyết như: Chỉ thị số 05 - CT/TW ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị khóa XII và Chỉ thị số 27-CT/TTg ngày 8/9/2016 của Thủ tướng Chính phủ về đẩy mạnh và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; Chỉ thị số 07-CT/BCA/V28 ngày 15/8/2014 của Bộ Công an về đẩy mạnh phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc trong cơ quan, doanh nghiệp, nhà trường đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ bảo đảm an ninh trật tự trong tình hình mới; thông qua các phong trào tình nguyện chung sức vì cộng đồng, phong trào Tuổi trẻ xung kích bảo vệ Tổ quốc, tổ

chức tuyên truyền, giáo dục cho sinh viên truyền thống yêu nước, yêu quê hương, lòng tự hào dân tộc; thực hiện cuộc vận động “Nghĩa tình biên giới biển đảo”, “vì biển đảo quê hương”; thông qua các cuộc thi “Tuổi trẻ học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”, cuộc thi trắc nghiệm trực tuyến “Tìm hiểu 90 năm truyền thống vẻ vang của Đảng bộ tỉnh Thanh Hóa”... Nhìn chung các hình thức giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh của Nhà trường đã tạo nên sự chuyển biến trong nhận thức và hành động trong sinh viên. Với câu hỏi: *Theo bạn, các hình thức giáo dục của Nhà trường về chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh có cần thiết đối với sinh viên không?* 99,6% sinh viên lựa chọn rất cần thiết. Đồng thời để công tác giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên đạt hiệu quả như mong muốn thì Nhà trường cần đưa ra biện pháp có tính thiết thực, khách quan. Qua trưng cầu ý kiến, với câu hỏi: *Để nâng cao chất lượng giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên theo anh chị cần làm tốt biện pháp nào?* Đa số sinh viên cho rằng cần phải tăng cường công tác giáo dục chủ nghĩa yêu nước, đồng thời đổi mới hình thức và phương pháp giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên có 74,2% sinh viên lựa chọn; 52,8% sinh viên khẳng định cần phát huy tính tích cực, chủ động trong tự rèn luyện chủ nghĩa yêu nước của sinh viên; 52,2% sinh viên cho rằng cần phối kết hợp chặt chẽ các tổ chức chính trị - xã hội trong Nhà trường trong việc giáo dục chủ nghĩa yêu nước cho sinh viên; 51,6% sinh viên cho rằng cần phải kết hợp gia đình, Nhà trường và xã hội trong việc giáo dục chủ nghĩa yêu nước cho sinh viên. Như vậy, hiện nay cùng với việc đào tạo chuyên môn thì Nhà trường luôn xác định công tác giáo dục chính trị, tư tưởng là nhiệm vụ cơ bản, quan trọng hàng đầu.

Bên cạnh đó, công tác giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh trong Nhà trường còn một số tồn tại, hạn chế:

Thứ nhất, các chủ thể giáo dục trong Nhà trường đã nhận thức được trách nhiệm trong việc giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên, tuy nhiên trong triển khai còn nhiều bất cập. Các chủ thể giáo dục, các đoàn thể, Đoàn thanh niên, Hội sinh viên trong công việc hoạt động của mình còn chưa toàn tâm toàn ý, thậm chí trong giáo dục chủ nghĩa yêu nước giữ các quan niệm cũ, hoặc đã đưa ra một số phương thức hoạt động mới nhưng khi đưa vào thực tiễn tính khả thi hạn chế dẫn đến hiệu quả giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh chưa đạt. Một số chủ thể cứng nhắc, không lắng nghe ý kiến, nguyện vọng tâm tư của lớp trẻ, luôn áp đặt những suy nghĩ của mình; không tiếp nhận ý kiến đóng góp từ người khác để phù hợp với tình hình hiện nay.

Sự phối hợp giữa các chủ thể giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên Trường Đại học Hồng Đức chưa nhịp nhàng dẫn đến hiệu quả giáo dục chủ nghĩa yêu nước chưa cao. Hiện nay, do sự nhận thức về vai trò công tác giáo dục chủ nghĩa yêu nước thiếu đồng bộ, lực lượng tham gia giáo dục chưa đồng đều chủ yếu là ở khoa Lý luận Chính trị - Luật, phòng Công tác Học sinh - Sinh viên, Đoàn Thanh niên, Hội Sinh viên trong Nhà trường. Do vậy cần phải khắc phục tình trạng này để nâng cao hiệu quả giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên trong Nhà trường.

Thứ hai, những nội dung, biện pháp giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên đa dạng, phong phú, tuy nhiên còn thiếu trọng tâm chưa liên tục. Nhà trường triển khai nhiều phong trào với hình thức đa dạng như thông qua các cuộc thi tìm hiểu, hưởng ứng các phong trào,... tuy nhiên đề động lại được nội dung trong các em thì kết quả chưa nhiều. Qua khảo sát có 31,6% sinh viên cho rằng thông qua giáo dục gia đình và 47,4% sinh viên thông qua các cuộc thi tìm hiểu lịch sử, truyền thống hay các hoạt động phong trào. Hiện nay, việc kết hợp giữa gia đình, nhà trường và xã hội trong công tác giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên chưa thật sự đi vào chiều sâu. Nhiều phụ huynh còn phó mặc cho Nhà trường trong việc vừa giáo dục “chữ” vừa giáo dục nhân cách, đạo đức, lối sống. Điều này ảnh hưởng không nhỏ đến việc hình thành mục tiêu, lý tưởng của mỗi sinh viên.

Thứ ba, một bộ phận sinh viên nhận thức chưa đầy đủ, sâu sắc nội dung chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh. Hiện nay, Nhà trường tổ chức nhiều hình thức cho sinh viên tham gia các hoạt động nhằm phát huy chủ nghĩa yêu nước, song một bộ phận sinh viên chưa chủ động say mê tìm tòi, nghiên cứu. Kết quả khảo sát cho thấy 15,2% sinh viên không hứng thú và 6% sinh viên không quan tâm khi bàn luận, nghe, nói, đọc, viết về chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh. Khi điều tra nhận thức của sinh viên quan tâm đến các vấn đề kinh tế, chính trị, xã hội: có 1,4% sinh viên cho rằng không quan tâm đến tình hình kinh tế - chính trị của đất nước; 0,6% sinh viên trả lời không cần thiết phải kiên định giữ vững mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội hiện nay. Chính hạn chế này đã dẫn đến thực tế là còn một bộ phận sinh viên không có tinh thần trách nhiệm đối với đất nước.

3.3. Một số giải pháp tăng cường giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên Trường Hồng Đức trong giai đoạn hiện nay

Thứ nhất, nâng cao nhận thức của các chủ thể giáo dục trong việc giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên

Để nâng cao nhận thức về giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên Trường Đại học Hồng Đức hiện nay, Đảng ủy, Ban Giám hiệu, cần tăng cường sự chỉ đạo với các khoa, phòng ban và các tổ chức đoàn thể; cần quán triệt rõ, giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên, không thể giao phó cho một tổ chức hay cá nhân nào mà là nhiệm vụ chung của tất cả cán bộ, giảng viên; các phòng ban; các khoa đào tạo, các tổ chức chính trị - xã hội trong trường: Đoàn thanh niên, Hội sinh viên, Công đoàn... Mỗi cá nhân, tổ chức phải luôn ý thức được trách nhiệm của mình, cần phối hợp một cách đồng bộ để các hoạt động giáo dục về chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh đạt được hiệu quả thiết thực.

Thứ hai, bản thân sinh viên phải nhận thức sâu sắc nội dung chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh

Các nội dung chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên nhằm bồi dưỡng bản lĩnh chính trị, mục tiêu lý tưởng con đường đi lên xây dựng chủ nghĩa xã hội ở Việt

Nam. Đồng thời sinh viên Trường Đại học Hồng Đức không ngừng nâng cao nhận thức về tinh thần và ý chí đấu tranh cho độc lập, tự do; yêu nước gắn liền với thương dân, trung với nước, hiếu với dân; độc lập, tự do, thống nhất đất nước gắn liền với chủ nghĩa xã hội; đoàn kết và hăng hái tham gia phong trào thi đua yêu nước... từ đó góp phần hình thành và bồi dưỡng các giá trị đạo đức mới - đạo đức xã hội chủ nghĩa, ngăn chặn những hành vi lệch lạc, làm cơ sở cho việc hình thành nhận thức và hành vi yêu nước xã hội chủ nghĩa phù hợp với thực tế của các em. Tăng cường giáo dục cho sinh viên tự ý thức được trách nhiệm bản thân trong việc giữ gìn chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh bằng cách xây dựng phong trào sinh viên sống, học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Bên cạnh đó, cần chú ý đến gương “người tốt, việc tốt” ở trong đời sống hàng ngày của sinh viên, những tấm gương cụ thể trong đời thường sẽ giúp sinh viên tự học tập và noi theo.

Thứ ba, đổi mới phương pháp và hình thức giáo dục chủ nghĩa yêu nước phù hợp với sinh viên

Đổi mới phương pháp, hình thức giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh phù hợp với đặc điểm của sinh viên Trường Đại học Hồng Đức là một trong những biện pháp cơ bản để nâng cao chất lượng giáo dục chủ nghĩa yêu nước cho sinh viên hiện nay. Trong quá trình giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên, Nhà trường thực hiện nhiều hình thức khác nhau, đa dạng như: thông qua những môn học bắt buộc tại Nhà trường, thông qua học tuần công dân đầu khóa, thông qua các hoạt động ngoại khóa của Nhà trường, của Đoàn Thanh niên, ở đó sinh viên được tham gia các hoạt động chính trị - xã hội, tham gia các cuộc thi tìm hiểu lịch sử, truyền thống vẻ vang của Đảng và dân tộc, các hoạt động tình nguyện, chung sức cộng đồng, từ những hoạt động đó giúp sinh viên nhận thức sâu sắc và thêm yêu quê hương, đất nước, nâng cao lòng tự hào, tự tôn dân tộc về Đảng và Hồ Chí Minh giúp sinh viên càng quyết tâm giữ vững độc lập tự do, kiên định con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam hiện nay.

Nhà trường cần phải thường xuyên hơn nữa trong việc đổi mới công tác tuyên truyền, quán triệt Chỉ thị, Nghị quyết của Đảng đến sinh viên giúp các em thực hiện đúng nghĩa vụ, trách nhiệm bản thân. Tiếp tục tổ chức học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh theo chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị. Tuy nhiên, chúng ta cần tiếp tục tuyên truyền sâu hơn nữa thông qua website của Nhà trường, website của các khoa đào tạo, thông qua phát nhanh, qua bản tin nội bộ; Mặt khác tích cực tổ chức đối thoại lấy ý kiến người học với Nhà trường, người học với các khoa đào tạo để nắm rõ tâm tư nguyện vọng của sinh viên... giáo dục chủ nghĩa yêu nước thông qua các cuộc vận động và phong trào thi đua do Đoàn Thanh niên và Hội sinh viên phát động, các chương trình ngoại khóa. Kết hợp nội dung sinh hoạt Đoàn Thanh niên, Hội sinh viên với các hoạt động trải nghiệm thu hút, tập hợp đông đảo sinh viên tham gia, từ đó giáo dục sinh viên thi đua học tập, rèn luyện đạo đức, lối sống, thể hiện nhiệt huyết sức trẻ, đoàn kết giúp đỡ lẫn nhau trong học tập và trong cuộc sống, góp phần khơi dậy ý thức, trách nhiệm của bản thân đối với đất nước.

Thứ tư, phối hợp chặt chẽ giữa các chủ thể giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên cụ thể là các khoa đào tạo, Đoàn thanh niên, Hội sinh viên

Đề cao vai trò, trách nhiệm của các khoa đào tạo kết hợp với Đoàn Thanh niên, Hội sinh viên trong việc giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên. Tạo điều kiện để các tổ chức Đoàn thanh niên, Hội sinh viên trong Nhà trường phát huy vai trò, tích cực tham gia quá trình giáo dục cho sinh viên. Tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng giảng dạy, học tập các môn Lý luận chính trị, đạo đức, giúp thế hệ trẻ nhận thức sâu sắc về vai trò chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, giữ vững mục tiêu độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội.

Tăng cường giáo dục chủ nghĩa yêu nước cho sinh viên bằng nhiều hình thức phong phú, đa dạng, với sự tham gia, phối hợp có trách nhiệm của các phòng ban, khoa đào tạo, tổ chức đoàn thể. Thường xuyên trao đổi, đối thoại với sinh viên, kịp thời nắm bắt, dự báo tình hình tư tưởng, kịp thời đấu tranh, phê phán, uốn nắn nhận thức lệch lạc, biểu hiện sai trái. Đề cao vai trò Đoàn thanh niên, Hội sinh viên, đẩy mạnh việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; phát huy tinh thần tự học tập, rèn luyện, phấn đấu trong sinh viên. Nâng cao chất lượng, hiệu quả các phong trào tạo điều kiện thuận lợi để sinh viên tham gia các hoạt động thực tiễn.

Tổ chức Đoàn thanh niên, Hội sinh viên, chủ động phối hợp với Nhà trường trong việc giáo dục chủ nghĩa yêu nước, lý tưởng cách mạng cho sinh viên thông qua phong trào hành động cách mạng của tuổi trẻ, qua đó, vừa làm công tác giáo dục bản lĩnh chính trị, tư tưởng, lập trường vừa phát huy vai trò chủ động, tự giáo dục của sinh viên.

Thứ năm, tăng cường phối hợp giữa gia đình, nhà trường, đoàn thể xã hội trong công tác giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên

Để không ngừng nâng cao chất lượng giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên thì sự phối hợp giữa vai trò gia đình, nhà trường, đoàn thể xã hội là rất quan trọng. Xem nhẹ bất kỳ một yếu tố nào sẽ ảnh hưởng đến hiệu quả giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên.

Giáo dục gia đình giữ một vị trí đặc biệt đối với sự hình thành và phát triển nhân cách, là môi trường đầu tiên hình thành đạo đức cho mỗi sinh viên. Gia đình là nơi hội tụ của truyền thống dân tộc, tình yêu quê hương đất nước, yêu thương con người được truyền từ thế hệ này sang thế hệ khác. Do đó, giáo dục của gia đình có tác dụng góp phần củng cố những nội dung giáo dục chủ nghĩa yêu nước cho sinh viên.

Bên cạnh gia đình, vai trò quản lý, giáo dục của Nhà trường đối với sinh viên cũng không kém phần quan trọng. Bởi Nhà trường là môi trường giáo dục chuyên nghiệp, có nền nếp kỷ cương, kỷ luật, là nơi trang bị cho sinh viên những kiến thức cơ bản, giáo dục cho sinh viên mục tiêu, lý tưởng, kỹ năng, nghề nghiệp, phẩm chất đạo đức. Nhà trường quan tâm, phối kết hợp với các bậc phụ huynh trong việc nắm bắt tình hình học tập, tâm sinh lý, đời sống chính trị xã hội... bởi sinh viên là đối tượng vừa mới rời ghế mái trường phổ thông còn nhiều bỡ ngỡ, tâm lý chưa ổn định, dễ bị các thế lực thù địch lợi dụng kích động, dụ dỗ

lôi kéo. Nhà trường cần cụ thể hóa hơn nữa các chính sách, chương trình giáo dục phù hợp với nguyện vọng của sinh viên; đồng thời phải thường xuyên phối hợp với các cơ quan, tổ chức xã hội trong việc tăng cường công tác tuyên truyền pháp luật.

Các đoàn thể xã hội, đặc biệt là Đoàn Thanh niên, Hội sinh viên của Nhà trường là tổ chức góp phần không nhỏ vào quá trình giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên. Đoàn Thanh niên, Hội sinh viên phải phát huy tính chủ động, sáng tạo của mình trong việc tổ chức các hoạt động tập thể để thu hút đông đảo sinh viên tham gia như sinh hoạt chính trị, hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao, hay các phong trào do Trung ương đoàn phát động như: Thanh niên tình nguyện, đội thanh niên xung kích, Hiến máu nhân đạo... đây là những hoạt động bổ ích, giúp sinh viên tự rèn luyện, nâng cao trách nhiệm, nghĩa vụ của bản thân đối với cộng đồng.

4. KẾT LUẬN

Trong công cuộc đổi mới và hội nhập quốc tế, tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục chủ nghĩa yêu nước cho thanh niên, sinh viên là rất cần thiết. Trước những yêu cầu mới đặt ra, Trường Đại học Hồng Đức luôn nhấn mạnh giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên là nhiệm vụ hàng đầu. Có thể thấy, phần lớn sinh viên Nhà trường luôn sống có bản lĩnh vững vàng, kiên định mục tiêu lý tưởng độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, có ý thức chấp hành đường lối chủ trương, chính sách pháp luật của Đảng, Nhà nước, tích cực tham gia các hoạt động cộng đồng. Tuy nhiên, vẫn còn một bộ phận sinh viên chạy theo lối sống thực dụng, dao động về lập trường, tư tưởng chính trị, lười học tập,... Vì vậy, tăng cường giáo dục chủ nghĩa yêu nước cho sinh viên theo tư tưởng Hồ Chí Minh trong Nhà trường hiện nay là nhiệm vụ hết sức quan trọng bởi thực hiện tốt điều này sẽ góp phần xây dựng thành công sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa và bảo vệ đất nước hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Ban Chấp hành hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam (2015), *Chỉ thị số 42-CT/TW-Ban Bí thư về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015 - 2030*.
- [2] Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh Trường Đại học Hồng Đức (2018, 2019, 2020), *Báo cáo kết quả công tác Đoàn - Hội, phong trào Thanh niên, Sinh viên trường Đại học Hồng Đức năm học 2018-2019; 2019-2020; 2020-2021*.
- [3] Bộ Chính trị (2016), *Chỉ thị số 05 ngày 15/5/2016 về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh*.
- [4] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập, Tập 6*, Nxb. Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [5] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập, Tập 8*, Nxb. Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [6] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập, Tập 10*, Nxb. Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [7] Học viện Chính trị - Hành chính Quốc gia Hồ Chí Minh (2010), *Di sản Hồ Chí Minh trong thời đại ngày nay*, Nxb. Chính trị - Hành chính, Hà Nội.

SOME SOLUTIONS TO STRENGTHEN PATRIOTISM EDUCATION BASED ON HO CHI MINH' IDEOLOGY FOR STUDENTS OF HONG DUC UNIVERSITY NOWADAYS

Le Thi Hoa

ABSTRACT

The paper clarifies the perception of Hong Duc students about patriotism according to Ho Chi Minh's ideology as well as the education of patriotism based on Ho Chi Minh's ideology for Hong Duc students in the current period and proposes some solutions to strengthen patriotism education based on Ho Chi Minh's ideology for students. Consequently, it shows that the education of patriotism according to Ho Chi Minh ideology for students in schools is very important and necessary to meet the requirements of building and defending the Fatherland nowadays.

Keywords: Education, patriotism, Ho Chi Minh, students.

** Ngày nộp bài: 27/8/2021; Ngày gửi phản biện: 27/9/2021; Ngày duyệt đăng: 16/12/2021*